

575: Islık almak

Ömer Faruk

25 Oca, 2022

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Selamun aleykum. Islık çalmakta bir beis var mıdır?

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullah.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ، الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی رَسُوْلِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِیْنَ

Islik çalmanın hükmü hakkında haram, mekruh ve caiz diye 3 görüş bulunmaktadır.

Haram olduğu görüşünde olanlar (*muasır âlimlerden İbn Cibrîn (rahimehullah) da bu görüşte idi*) buna delil olarak Enfâl sûresinin 35. ayetini ileri sürmüşlerdir: “Onların beytin (Kabe'nin) yanında namazları (-ya da- duaları) ıslık çalmaktan ve el çırpılmaktan başka bir şey değildir. Öyleyse inkar ettiğiniz şeylerden ötürü azabı tadın.”

Şöyle demişlerdir: Demek ki ıslık çalmak Kureyş kâfirlerinin kötü adetlerinden idi. Zira ayette Allah (*celle celâluhu*) onları bu fiillerinden ötürü yermiştir. Dolayısıyla ıslık çalmak Allah'ın (*celle celâluhu*) yasakladığı bir iştir ve Kureyş kâfirlerine benzemektir. Ayrıca rivayetlerde ıslık çalmanın, Lût (*aleyhisselam*)'ın kavminin kendisi sebebiyle helak olduğu 10 özellikten biri olduğu geçmektedir. Şeyh Nâsır el-Fehd (*Allah O'nu esaretten kurtarsın, hicri 1423 senesinden beri tağut Suud hükümeti hapsinde*) şöyle demiştir: “Bu rivayetler, ister sahih olsun ister olmasın bu âdetin men edilmiş olduğunu gösterir. Şöyle ki; şayet bu rivayetler sahihse, o halde açıktır ki özellikle bu adetlerinde Lût kavmine benzemek caiz değildir. Bu adet, kendisi sebebiyle helak oldukları yerilmiş sıfatları arasında zikredilmiştir. Eğer bu rivayetler zayıfsa (bile) bu delalet ediyor ki, selef bu gibi özellikleri reddediyor, aralarında bunların münker işler olduğunu konuşuyorlardı. (Demek ki) onlar bunların yerilmiş işler olduğunu ikrar ediyorlar, bunun böyle olduğunda tartışmıyorlardı. (Yani bu rivayetler selef arasında dolaşıyordu ve onlardan bunların aksine bir söz nakledilmemiştir.)”

İbn Asâkir (*rahimehullah*)'ın tarih'inde geçtiği üzere Ali (*radıyallahu anh*): “Lût kavminin 6 kötü ahlakı bu ümmette de vardır” dedikten sonra ıslık çalmayı da zikretmiştir. Kurtubî (*rahimehullah*)'ın tefsirinde geçtiği üzere Mücahid (*rahimehullah*) Lût kavminin kötü huylarını sayarken ıslık çalmayı da

saymıştır. Yine Mekhûl (*rahimehullah*): "bu ümmette Lût kavminin 10 kötü ahlakı vardır" demiş ve sonra ıslık çalmayı da zikretmiştir.

Islık çalmaya cevaz verenler Enfal 35. ayet hakkında şunları söylemişlerdir: Ayette bahsedilenler Kabe'yi tavaf ederlerken ıslık çalıyor ve el çırpıyorlardı. Yani ibadet niyetiyle/Allah'a yakınlaşma kastıyla ıslık çalıyorlardı. İşte Allah (*celle celâluhu*) onları, hakkında hiçbir delil olmayan bu bid'atları nedeniyle yermiştir. Yani ayet şunu anlatmaktadır: Onlar Kâbe'nin yanında ruku ederek, secde ederek namaz kılmak, dua etmek yerine ıslık çalarak ve el çırparak Allah'a ibadet ediyorlar. Günümüzde ise sadece "adeten" ıslık çalınmaktadır. Malumdur ki adetlerde aslolan mübah olmasıdır, ta ki aksine bir delil var oluncaya kadar. Bu ayet ise söylediğimiz nedenden ötürü haddi zatında ıslık çalmanın memnû' olduğuna delil olamaz, dolayısıyla ıslık çalmakta bir beis yoktur. Özellikle de seslenilecek şahıs uzak bir yerde olduğu zaman bu böyledir. Yine güzel bir konuşma yapılması akabinde veya güzel bir şiir duyulduğunda veya güzel bir şey görüldüğünde veya cesaretlendirmek için veya bir işi başarmış birini kutlamak, tebrik etmek için, biri tanıtıldığında veya konuşması için çağırıldığında ıslık çalmakta da şer'an bir sakınca yoktur. Lakin ıslık çalmak eğer ki insanları rahatsız edecekse veya meşru olmayan, haram olan bir işe destek vermek, bir şerri işlemeye cesaretlendirmek için veya hayır bir ameli yapmaktan engellemek için ıslık çalmak ise caiz değildir.

Ara not: (*İbn Useymîn (rahimehullah) ıslık çalmanın şer'an mekruh olmadığını, zira bunun nehyedilmiş olduğuna dair bir delil bulunmadığını, ancak bunun kendi zatında hoş olmayan bir davranış olduğunu söylemiştir.*)

Mekruh diyen âlimler ise yine bu ayeti öne sürüp şöyle demişlerdir: Müşriklerin bunu bir ibadet olarak yapmış oldukları kimi müfessirlere göredir. Kimi müfessirler ise burada kastın, Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) ve ashabı (*radiyallahu anhum*) Kabe'nin yanında Kur'an okurlarken insanlar onları işitmesinler diye ıslık çalıp el çırpma olduğunu söylemişlerdir. Nitekim Fussilet 26. ayette müşriklerin Kur'an'ı iştikleri zaman etraftaki insanlar duymasınlar diye ses çıkardıkları anlatılmıştır. Keza Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) ve ashabı Kabe'nin yanında namaza durduklarında namazlarını karıştırmaları için ıslık çalıp el çırpmaya başlıyorlardı. Yine onlar Nebi (*sallallahu aleyhi ve sellem*) tavaf ederken O'nu alaya almak için de böyle yapıyorlardı. İşte onlar namazla alay etmek için veya müminler dua ederlerken ıslık çaldıklarından Allah (*celle celâluhu*) onların bu yaptıklarını صلاة diye isimlendirildi. Yoksa müşriklerin böyle bir namazı, duası yoktu, bunu bir ibadet olarak görmüyorlardı. Nitekim ayetin son cümlesi de (*yani "Öyleyse inkâr ettiğiniz şeylerden ötürü azabı tadın"*) ıslık çalıp el çırpmayı Kur'an'ı ve namazı inkar etmelerinden, bunları alaya almalarından ötürü yaptıklarını

göstermektedir. O halde ayetin manası şöyledir: “Onlar Kabe’nin yanında rüku ederek, secde ederek namaz kılmak, dua etmek yerine ıslık çalıp el çırpıyorlar.” Lakin ayet buna kesin olarak delalet etmediği, buna işaret ettiği için haram olmayıp mekruhtur.

En azından şunu söyleyebiliriz ki; mümkün olduğunca ıslık çalmaktan kaçınılması gerekir. İbn Useymîn’in de dediği gibi bu haddi zatında hoş değildir, bir Müslümana yakışmaz. Dini şuurun İslam topluluklarına hakim olduğu zamanlarda böyle bir adet olmayıp kerih görülürdü. Nitekim babalarımız ıslık için "*şeytanları topluyor*" derlerdi. Müslümanlara kâfirler musallat olup müslümanlar kâfirleri taklit etmeye başladıktan sonra bu adet görülmeye başladı.

Allah Teâlâ doğruyu en iyi bilendir.

Faide: ıslık çalmada olduğu gibi alkışlamanın hükmü hakkında da haram, mekruh ve caiz diye 3 görüş bulunmaktadır...

Ve'l-hamdu lillahi Rabbi'l-alemin.

Bu konuda kendisine danışıp değerlendirmelerinden istifade ettiğim kıymetli Tarık Ebu Abdullah hocama teşekkür ediyorum.